

مجمع التدریس و آموزش فیزیوتراپی و کاردرمانی
تاسیس ۱۳۷۷

معرفی رشته کاردرمانی

معرفی رشته کاردرمانی

رشته کاردرمانی یا ارگوتراپی که از واژه انگلیسی Occupational Therapy برگرفته شده اشاره به یکی از رشته‌های زیرمجموعه علوم توانبخشی است که در گروه رشته تجربی قرار می‌گیرد.

کاردرمانی به عنوان یکی از رشته‌های توانبخشی به بازبانی توانایی‌های جسمی، ذهنی و روانی افراد کمک می‌کند. انسان‌ها ممکن بر اثر عوامل ژنتیکی، غیر ژنتیکی و یا سایر عوامل محیطی نظیر جنگ، حوادث طبیعی یا تصادفات دچار اختلالات جسمی، روانی و ذهنی شوند لذا کاردرمانگر در صدد حل مشکلات مربوط به این نارسایی‌ها و ناتوانی‌ها بر می‌آید. در واقع متخصصان رشته کاردرمانی با تسلط بر علوم چون فیزیولوژی، روانشناختی و آناتومی به صورت علمی به بررسی تمام جوانب زندگی بیمار پرداخته تا بتوانند دلایل و راه‌معالجه آن‌ها را بیابند.

حوزه های مطالعاتی کادرمانی

به صورت کلی یک کادرمانگر برای تخصص یافتن در رشته خود می بایست دروسی را در حیطه های مختلف زیر بگذراند تا بتواند در کار خود به صورت علمی پیش برود. این حوزه به شکل زیر می باشند:

- **حوزه آناتومی بدن:** همانطور که از نام این درس متوجه می شویم آناتومی به شناخت ساختار بدن و دستگاه هایی که در بدن وجود دارند، می پردازد. در واقع درمانگرها با خواندن واحدهای آناتومی در مورد دستگا های عصبی، گردش خون، گوارش، سیستم های اسکلتی و عضلانی بدن انسان اطلاعات وسیعی کسب می کنند. آناتومی یکی از مهم ترین درس های این رشته به حساب می آید.
- **حوزه حرکت شناسی:** یکی از دروس سنگین و تخصصی رشته کادرمانی، درس حرکت شناسی می باشد. این درس برای آشنایی کادرمانگرها با ساختار بیومکانیکی و حرکات بدن انسان طراحی شده است چرا که تعدادی از بیماران مراجعه کننده به درمانگرها، ممکن است به ضایعات حرکتی مبتلا باشند.
- **حوزه روانپزشکی و مغز و اعصاب و ارتوپدی:** بیماری های روانپزشکی، مغز و اعصاب و ارتوپدی از حوزه های کاری کادرمانگران در ایران می باشد که در مقطع کارشناسی دروس تخصصی زیادی برای این مباحث در نظر گرفته می شوند.

حوزه های مطالعاتی کاردرمانی

- **حوزه های مربوط به آنالیز فعالیت وزندگی:** یک کاردرمانگر باید قادر باشد تحلیل و آنالیز درستی از زندگی شخص کم توان داشته باشد تا بتواند بهترین برنامه ها را برای کمک به او طراحی کند.

- **حوزه روانشناسی:** در تمام رشته هایی که سر و کارشان با انسان است، آگاهی از نحوه برخورد با مراجعان از اهمیت بالایی برخوردار است. درس های روانشناسی و روانپزشکی برای آگاهی کاردرمانگرها از سیر روانی و مراحل رشد روانی مراجعان سهم مهمی را دروس این رشته به خود اختصاص می دهند.

- **حوزه توانبخشی حرفه ای:** گاهی برای کمک به بعضی از مراجعان برای بازگشت به زندگی، محیط شغلی آن ها مورد بررسی قرار می گیرد. در این میان بیمار با کمک درمانگر یا ممکن است به کار قبلی خود باز گردد و یا برای همیشه محیط کار خود را تغییر دهد.

- **دیگر حوزه های تخصصی:** این حوزه ها شامل جامعه شناسی، مشاوره، بازی درمانی، رشد بازی و... می شود که کاردرمانگرها باید در این زمینه ها هم اطلاعات کافی داشته باشند.

حیطه های فعالیتت کاردرمانت

همانطور که در بحث معرفی رشته کاردرمانی هم بیان شد، حوزه های کاری و تخصصی کاردرمانگران در اختلالات جسمی، اختلالات ذهنی به ویژه در کودکان و اختلالات روانی می باشد. که به توضیح هر کدام از این موارد می پردازیم:

- اختلالات جسمی
- اختلالات ذهنی کودکان
- اختلالات روانی
- اختلالات جسمی کودکان شامل الگوهای حرکتی نادرست، تاخیر حرکتی، دررفتگی مادرزادی ران، گردن کجی و... می شود.
- اختلالات نورولوژیک بزرگسالان شامل سکتة مغزی، ام اس و پارکینسون، ضربه مغزی، اختلالات مربوط به مخچه، ضایعات نخاعی، بیماری های پیشرونده سیستم اعصاب مرکزی و...
- اختلالات ارتوپدی که سوختگی ها و گرفت های پوستی، ضایعات تاندونی و بافت همبند، بیماری های روماتیسمی و ... را در بر می گیرد.
- اختلالاتی همچون توجه و تمرکز، بیش فعالی، مشکلات شناختی، اختلالات یادگیری، مشکلات حافظه و... میباشند.
- اختلالات کودکان مانند مشکلات رفتاری، اسکیزوفرنی دوران کودکی، هزیان و بی قراری، فوبیا و...
- اختلالات بزرگسالان مانند اختلالات خلقی، اختلالات اسکیزوفرنی، سوء مصرف مواد، سالمندی و...

بازار کار و درآمد رشته کاردرمانی

همانطور که در بحث معرفی رشته کاردرمانی هم بیان شد، حوزه های کاری و تخصصی کاردرمانگران در اختلالات جسمی، اختلالات ذهنی به ویژه در کودکان و اختلالات روانی می باشد. که به توضیح هر کدام از این موارد می پردازیم:

از آنجا که محیط های کاری و حرفه ای و فرصت های شغلی رشته کاردرمانی بسیار گسترده است و با توجه به پیشرفت تکنولوژی هر روز بر این وسعت افزوده می شود. لذا می توان گفت که رشته کاردرمانی از بازار کار خوب و رو به رشدی برخوردار است. علاوه بر این، داشتن حوزه های فعالیتی بسیار متنوع در رشته کاردرمانی باعث شده که بستر مناسبی برای کسب درآمد توسط کاردرمانگران به وجود آید و متناسب با فضای پیشرفت شغلی و پشتکار و تلاش کاردرمانگران، امکان افزایش درآمد در این رشته به راحتی مهیا شده است. بیشتر افرادی که در این رشته مشغول به کار هستند از درآمد متوسط به بالایی هم برخوردارند.

بازار کار و درآمد رشته کاردرمانی

این رشته در محیط‌های کاری و سازمان‌های زیر کاربرد دارد:

- بیمارستان‌ها
- مراکز توانبخشی سازمان بهزیستی
- کلینک‌های خصوصی
- سازمان آموزش و پرورش استثنایی
- مراکز درمانی خصوصی و دولتی
- پارک نگهداری یا آموزشی ناتوانان ذهنی کودکان استثنایی و سالمندان
- مراکز تحقیقاتی و موسسات پژوهشی
- انجمن‌های مردم‌نهاد و موسسات خیریه
- و دیگر محیط‌های کاری مانند مراکز ترک اعتیاد، زندان‌ها و ...

اضافه بر موارد گفته شده سازمان نظام پزشکی و معاونت درمان به همه کاردرمانگرهای دارای شرایط لیسانس با پنج سال سابقه کاری معتبر در شهرهای بزرگ و در شهرهای کوچک با سه سال سابقه کاری اجازه فعالیت صادر می‌کند. همچنین کاردرمانگرهایی که دارای مدرک فوق لیسانس هستند می‌توانند با کسب دو و نیم سال سابقه کار و گرفتن مدرک فوق لیسانس، در شهرهای بزرگ دفتر کاردرمانی دایر کنند و برای شهرهای کوچک نیز به سابقه کاری کمتری برای این فعالیت نیاز می‌باشد.

ویژگی‌های شخصیت‌های کاردرمانگران

برای تحصیل و کار در هر رشته‌ای شناخت خود و ویژگی‌های شخصیتی و تخصصی از اهمیت بالایی برخوردار است که برای رشته کاردرمانی هم همین امر صدق می‌کند. در واقع کاردرمانگران باید دارای دو دسته ویژگی‌های عمومی شخصیتی و ویژگی‌های تخصصی باشند که در ادامه به توضیح آن‌ها می‌پردازیم.

• ویژگی‌های عمومی • ویژگی‌های تخصصی

ویژگی‌های تخصصی شخصیتی کاردرمانگران

- توانایی تجزیه و تحلیل
- درک مراجع
- داشتن دانش بروز
- درمان بیماران بر طبق شواهد علمی
- داشتن رویکرد مراجع محور در هنگام کار

ویژگی‌های عمومی شخصیتی کاردرمانگران

- اخلاق مداری
- صبر و حوصله زیاد
- توانایی و سلامت جسمی
- هوش بالا
- انعطاف‌پذیری و خلاقیت
- قدرت بیان مناسب
- انتقادپذیر بودن
- توانایی یادگیری و یاد دادن

وظایف کاردرمانگران

- آموزش دادن به خانواده و اطرافیان بیمار در زمینه نحوه مراقبت از بیماران و ایجاد ارتباط با آن‌ها
- آموزش صحیح نحوه استفاده از وسایل کمک حرکتی به بیماران
- استفاده و به کار گیری نرم افزارهای کامپیوتری برای پیشرفت بیماران در حوزه‌های مانند حل مسائل، هماهنگی‌گف تصمیم‌گیری و حافظه
- آموزش به بیماران در زمینه‌های چون روش صحیح پوشیدن لباس، یاد دادن آشپزی، آموزش نحوه استفاده از کامپیوتر و نحوه غذا خوردن
- آموزش دادن شیوه استفاده از وسایل حمل و نقل عمومی و شیوه خرید و... به بیماران
- ارزیابی کردن میزان پیشرفت بیماران در طول دوره درمانی
- بررسی محیط خانه و کار بیمار و متناسب سازی آن‌ها متناسب با نیاز بیمار
- آموزش حرکات و تمرین‌های مختلف
- تدوین برنامه جامعه درمانی برای بیماران
- معالجه اختلالات جسمانی و روانی بیماران

ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر

رشته کاردرمانی به عنوان یکی از رشته های گروه توانبخشی در ایران دارای امکان ادامه تحصیل در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری می باشد و داوطلبان متناسب با علاقه خود می توانند تا مقاطع بالا در این رشته به تحصیلات خود ادامه دهند.

همچنین فارغ التحصیلان این رشته می توانند در مقطع ارشد در دیگر رشته های گروه توانبخشی نظیر آمار زیستی، مدیریت توانبخشی، مدیریت خدمات بهداشت درمانی، نانو تکنولوژی پزشکی، فناوری اطلاعات و سلامت، علوم تشریح، آموزش پزشکی، اپیدمیولوژی، تاریخ علوم پزشکی و انفورماتیک پزشکی تحصیل کنند.

